

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **S. K., a.s.**, so sídlom v B., proti povinnému **R. G.**, bývajúcemu v S., o vymoženie **51,92 € (1 564,-- Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp.zn. 17 Er 1773/2007, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 11. marca 2008 sp.zn. 5 CoE 32/2008, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline z 11. marca 2008 sp.zn. 5 CoE 32/2008 a uznesenia Okresného súdu Martin z 21. augusta 2007 č.k. 17 Er 1773/2007-24 a z 30. apríla 2008 č.k. 17 Er 1773/2007-49 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súdu Martin na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Súdny exekútor JUDr. P. M. so sídlom Exekútorského úradu v L., požiadal písomným podaním zo 7. mája 2007 Okresný súd Martin o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre vymoženie sumy 1 564,-- Sk a trov exekúcie na základe návrhu a exekučného titulu platobného výmeru č. X., vydaného S., v B. 13. decembra 2004, ktorý nadobudol vykonateľnosť 12. januára 2005, a ktorým bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť na účet tejto poisťovne nedoplatok na poistnom 1 564,-- Sk. K žiadosti pripojil návrh na vykonanie exekúcie, exekučný titul, osvedčenú fotokópiu zmluvy o postúpení pohľadávok z 30.11.2005 uzavretú medzi S., a.s. a V., a.s., fotokópiu zmluvy o postúpení pohľadávok z 30.12.2005 uzavretú medzi V., a.s. a S. K., a.s., včítane fotokópie výpisu z Prílohy č. 1 k Zmluve.

Okresný súd Martin uznesením z 21. augusta 2007 č.k. 17 Er 1773/2007-24 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že na základe predložených zmlúv nebol preukázaný prechod vymáhanej

pohľadávky z pôvodnej oprávnenej – S., a.s., na S. K., a.s., keď k zmluvám o postúpení pohľadávok, nebola napriek výzve pripojená Príloha č. 1, v ktorej mala byť pohľadávka špecifikovaná. Dohodu o postúpení pohľadávok v časti jej predmetu považoval preto za nejasnú a neurčitú (§ 37 OZ). Okrem iného vychádzal z názoru, že neoverená fotokópia nie je dôkazom so zodpovedajúcou preukaznou silou. Nejedná sa o listinu podľa § 125 O.s.p., preto na základe údajov z nej vyplývajúcich možno hovoriť len „o dôvodnom predpoklade.“

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací na odvolanie oprávnenej uznesením z 11. marca 2008 sp.zn. 5 CoE 32/2008 uznesenie súdu prvého stupňa o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia potvrdil. Stotožnil sa s právnym záverom súdu prvého stupňa, že nebol preukázaný prechod práva z exekučného titulu z pôvodného navrhovateľa na oprávnenú. Vyslovil názor, že fotokópie zmlúv o postúpení pohľadávok neobsahujúce Prílohu č. 1, resp. obsahujúce len neoverený výpis z tejto prílohy, nie sú takými dôkazmi, ktorými by bol nad všetky pochybnosti preukázaný prechod vymáhanej pohľadávky na oprávnenú. Prechod práv a povinností z exekučného titulu na základe zmluvy o postúpení pohľadávky je treba preukázať predložením originálu zmluvy alebo jej overenej fotokópie, včítane jej prílohy, ak táto je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala včas dovolanie oprávnená. Žiadala, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila tým, že v dôsledku nesprávneho rozhodnutia odvolacieho súdu, jej bola odňatá možnosť konať pred súdom a súčasne jej bolo odopreté právo na súdnu ochranu. Vyčítala odvolaciemu súdu, že neuznal jej postavenie ako oprávnenej v exekučnom konaní napriek tomu, že zo strany účastníkov konania nedošlo k spochybneniu zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorá bola uzavretá platne. Poukazovala na to, že zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení (ďalej len „Exekučný poriadok“ alebo „EP“), ani Občiansky súdny poriadok, neukladajú účastníkovi exekučného konania povinnosť preukázať prevod práva originálom alebo overenou kópiou listiny. Predpokladom spôsobilosti listiny byť dôkazom nie je preto jej predloženie v origináli alebo overenej kópii. Navyše, prechod práva možno preukázať aj inak, než len predložením zmluvy o postúpení pohľadávok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému uzneseniu odvolacieho súdu oprávnenou osobou

(účastníčkou exekučného konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal uznesenie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p.

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je v prvom rade prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O.s.p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K týmto vadám prihliada dovolací súd – ak je dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom – z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.). Keďže dovolateľka tvrdila, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm.f/ O.s.p., dovolací súd sa osobitne zaoberal jej existenciou.

Podľa ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vada konania vymedzená v citovanom ustanovení § 237 písm.f/ O.s.p. je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.). Právo na súdnu ochranu, ako súčasť práva na spravodlivý proces, zahŕňa aj právo na výkon vykonateľného rozhodnutia, teda aj možnosť núteným spôsobom a aj proti vôli povinného realizovať povinnosť na plnenie obsiahnutú vo výroku takéhoto rozhodnutia, ktorá nebola splnená dobrovoľne (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. I. ÚS 5/2000, z 13. júla 2000). Za porušenie tohto práva treba považovať aj rozhodnutie exekučného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky. V zmysle ustanovenia § 44 ods. 3 Exekučného poriadku totiž nevyhnutným dôsledkom právoplatného uznesenia

o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je zastavenie exekučného konania (ako tomu bolo aj v posudzovanej veci). Nesprávnym rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa teda oprávnenému ako účastníkovi exekučného konania v konečnom dôsledku odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia, čo treba považovať za odmietnutie spravodlivosti.

Odvolačí súd rozhodnutie o zistení rozporu návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom založil zhodne s okresným súdom na právnom názore, že za dôkaz postačujúci k preukázaniu prechodu vymáhanej pohľadávky na oprávnenú, nemožno považovať zmluvu o postúpení pohľadávky (jej časť) doloženú len vo forme jednoduchej fotokópie. Prechod práv a povinností z exekučného titulu na základe zmluvy o postúpení pohľadávky je treba preukázať doložením originálu zmluvy alebo jej osvedčenej fotokópie, včítane jej prílohy.

Podľa názoru dovolacieho súdu, odvolací súd (ale i súd prvého stupňa) neposúdil splnenie podmienok pre zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, správne.

Exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, predloží tento návrh spolu s exekučným titulom najneskôr do 15 dní od doručenia alebo odstránenia väd návrhu súdu (§ 45) a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 ods. 1 EP).

Podľa § 44 ods. 2 EP súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je odvolanie prípustné.

Podľa § 37 ods. 3 prvá až tretia veta EP proti inému, než tomu, kto je v rozhodnutí označený ako povinný, alebo v prospech iného než toho, kto je v rozhodnutí označený ako oprávnený, možno vykonať exekúciu, len ak sa preukázalo, že naňho prešla povinnosť alebo právo z exekučného titulu podľa § 41. Ak nastanú skutočnosti, na ktorých základe dochádza

k prevodu alebo prechodu práv a povinností vyplývajúcich z exekučného titulu, sú účastníci konania povinní bez zbytočného odkladu písomne oznámiť tieto skutočnosti exekútorovi. Oznámenie musí byť doložené listinou preukazujúcou prevod alebo prechod práv alebo povinností.

Podľa § 38 ods. 1 EP exekúciu možno vykonať len na návrh oprávneného alebo na návrh toho, kto preukáže, že naňho prešlo právo z rozhodnutia (§ 37 ods. 3) (ďalej len „oprávnený“).

Na výkon rozhodnutia a exekučné konanie podľa osobitného predpisu sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak (§ 251 ods. 4 veta prvá O.s.p.).

Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb (§ 1 O.s.p.).

Účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (§ 120 ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Ak nejde o veci uvedené v odseku 2, súd si môže osvojiť skutkové zistenia založené na zhodnom tvrdení účastníkov (§ 120 ods. 3 O.s.p.).

Súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania (§ 122 ods. 1 O.s.p.).

Účastníci majú právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (§ 123 O.s.p.).

V zmysle citovaného ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Najmä skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti (§ 39 ods. 1 EP), či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením o vykonateľnosti (§ 42 EP),

či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule, či oprávnený v prípade, ak nie je totožný s osobou, ktorej bolo priznané právo exekučným titulom, alebo ak označil za povinného inú osobu, než ktorej bola uložená povinnosť v exekučnom titule, tvrdí v návrhu na vykonanie exekúcie prechod (prevod) práva alebo povinnosti a či na preukázanie svojho tvrdenia predkladá alebo navrhuje dôkaz, či oprávnený pripojil k exekučnému titulu listinu vydanú alebo overenú oprávneným orgánom, z ktorej je zjavné, že sa splnila podmienka alebo či oprávnený splnil, prípadne zabezpečil splnenie vzájomnej povinnosti, a ďalej či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p.

V štádiu exekučného konania o vydanie poverenia exekučný súd vychádza z tvrdení oprávneného uvedených v návrhu a z exekučného titulu (povinný sa o exekúcii dozvie spravidla až dorúčením upovedomenia o začatí exekúcie). V prípade tvrdeného prechodu práva alebo povinnosti túto skutočnosť skúma len z pohľadu existencie titulu pre výkon exekúcie v spojitosti s tvrdenou právnou skutočnosťou zakladajúcou prechod. To znamená, že v tomto štádiu konania preskúmava len to, či po vydaní exekučného titulu nastala tvrdená právna skutočnosť (spravidla podľa hmotného práva), s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností (jej existenciu), či sa prevod alebo prechod týka subjektu uvedeného v exekučnom titule a subjektu označeného v návrhu na vykonanie exekúcie, či predmetom prevodu alebo prechodu práv alebo povinností sú práve tie práva alebo povinnosti, o ktorých sa koná. V tomto štádiu konania sa dokazovanie nevykonáva a teda nie je oprávnený skúmať, či k prechodu práva alebo povinnosti skutočne došlo. Tieto otázky môžu byť až predmetom konania o námietkach povinného proti exekúcii, prípadne konania o zastavenie exekúcie. Až vtedy totiž vzniká medzi oprávneným a povinným spor o začatie exekúcie, prípadne spor o zastavenie exekúcie, kedy prichádza do úvahy vykonanie dokazovania s možnosťou účastníkov sa ho zúčastniť a vyjadriť sa k nemu. V konaní o vydanie poverenia sa preto prevod alebo prechod práv a povinností preukazuje len vo vyššie uvedenom zmysle, teda obvykle doložením alebo aspoň označením listiny, ktorá vyššie uvedené skutočnosti osvedčuje.

Exekučný poriadok v znení novely vykonanej zákonom č. 585/2006 Z.z. s účinnosťou od 1.12.2006 neuvádza, akým spôsobom sa má prevod alebo prechod práv a povinností doložiť, ak k nemu dochádza pred začatím exekučného konania v dôsledku súkromnoprávneho vzťahu, akým je aj právny vzťah založený zmluvou o postúpení

pohľadávky. Zo žiadneho jeho ustanovenia pre oprávneného nevyplýva povinnosť osvedčiť v takomto prípade prevod alebo prechod práv a povinností doložením súkromnej listiny v podobe jej originálu (prvopisu, pôvodného znenia) alebo v podobe jej osvedčenej kópie (odpisu).

Záver odvolacieho súdu, podľa ktorého prechod práv a povinností z exekučného titulu na základe zmluvy o postúpení pohľadávky je treba preukázať doložením originálu zmluvy alebo jej osvedčenej fotokópie, nemá preto oporu v zákone.

V tejto súvislosti treba uviesť, že medzi najbežnejšie dôkazné prostriedky v zmysle § 125 veta prvá O.s.p. patrí aj listina, za ktorú sa pre účely občianskeho súdneho konania (rovnako tiež exekučného konania) považuje písomný prejav v jazykovej forme, spôsobilý preukázať (osvedčiť) určitú skutočnosť jeho vykonaním spôsobom predpokladaným v ustanovení § 129 ods. 1 veta pred bodkočiarkou O.s.p. Pre spôsobilosť listiny byť dôkazným prostriedkom nie je rozhodujúce, či ide o originál listiny alebo o odpis, či fotokópiu listiny (rozmnožovacou technikou vyhotovená listina). Aj odpis listiny, prípadne jej fotokópiu treba preto považovať za listinu, ktorá má povahu dôkazného prostriedku v zmysle § 125 ods. 1 veta prvá O.s.p. Otázkou jej pravosti a pravdivosti, sa súd zaoberá v rámci hodnotenia dôkazov. Nesprávny je preto aj právny názor vyslovený súdom prvého stupňa, že v prípade fotokópie nejde o listinu spôsobilú byť dôkazným prostriedkom v zmysle § 125 O.s.p.

V posudzovanej veci oprávnená v návrhu na vykonanie exekúcie, okrem iného, tvrdila prechod práva z exekučného titulu postúpením pohľadávky. V návrhu označila listiny, ktoré osvedčujú túto skutočnosť a na preukázanie svojho tvrdenia pripojila dôkazy vo forme jednoduchej fotokópie zmlúv o postúpení pohľadávok, včítane fotokópie výpisu z Prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok z 30.12.2005, ktorá ako celok tvorila jej neoddeliteľnú súčasť.

Návrh oprávnenej teda obsahoval všetky náležitosti predpokladané ustanovením § 39 ods. 1 EP, včítane označenia dôkazov, ktorých sa oprávnená dovoľáva, ktoré oprávnená súčasne k návrhu na vykonanie exekúcie aj pripojila.

Ak odvolací súd za tohto stavu veci, v zhode s názorom súdu prvého stupňa, dospel k záveru o rozpore návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom z dôvodu, že oprávnená

nepreukázala prechod práva z exekučného titulu doložením zmlúv o postúpení pohľadávok, včítane jej prílohy vo forme originálu alebo jej osvedčenej fotokópie, nerozhodol vecne správne. Jeho postup tak nebol v súlade s § 1 O.s.p. a so základným právom oprávnenej na súdnu ochranu. Týmto nesprávnym postupom odňal oprávnenej možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uznesenie odvolacieho súdu i rovnakou vadou postihnuté uznesenie súdu prvého stupňa a v spojitosti s nimi okresným súdom vydané uznesenie o zastavení exekúcie zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 a 3 O.s.p.).

Dovolací súd ešte dodáva, že ak v preskúmvanej veci je z predložených zmlúv o postúpení pohľadávok zrejmé, že sa majú týkať aj iných pohľadávok voči veľkému počtu iných subjektov, požiadavka súdu na predloženie overenej kópie celej Prílohy č. 1 k týmto zmluvám, obsahujúcej špecifikáciu všetkých pohľadávok, by viedla k nadbytočnému a teda neehospodárnemu zvyšovaniu trov exekúcie (trov oprávnenej), a v konečnom dôsledku aj k zaťažovaniu povinného. Pokiaľ by povinný tvrdenie oprávnenej o prechode práva z exekučného titulu nespochybnil, resp. ho výslovne potvrdil, takéto zvýšené náklady spojené s vymáhaním pohľadávky by vôbec nemuseli vzniknúť.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. januára 2009

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová